

ЗМІСТ

Передмова	3
Розділ 1. Витоки дипломатії та її історична еволюція	5
1.1. Сутність поняття «дипломатія» та його інтерпретація.....	5
1.2. Еволюція дипломатії як діяльності.....	8
Питання для самоконтролю.....	11
Розділ 2. Початки національної державності та вітчизняної дипломатії	12
2.1. Дипломатична практика українських земель додержавного періоду.....	12
2.2. Дипломатія Русі у IX–XI ст.	14
2.3. Дипломатична діяльність князів Володимира Великого (980–1015 рр.) та Ярослава Мудрого (1019–1054 рр.).....	23
Питання для самоконтролю.....	27
Розділ 3. Роздробленість давньоруської держави та зменшення її дипломатичної ваги у світі	28
3.1. Внутрішні усобиці в Давньоруській державі (друга половина XI – перша третина XII ст.) та їх вплив на зовнішню політику.....	28
3.2. Міжкнязівські відносини періоду удільної роздробленості.....	31
Питання для самоконтролю.....	33
Розділ 4. Дипломатія Галицько-волинського князівства	34
4.1. Посилення впливу Галицького та Волинського князівств в XII – на початку XIII ст.	34
4.2. Дипломатична діяльність Данила Романовича: «гіркий кумис» Батия та корона «короля Русі» від папської курії.....	38
4.3. Відносини Галицько-Волинської держави із Золотою Ордою в середині XIII ст.	43
4.4. Зовнішня політика Галицької Русі за наступників короля Данила Романовича.....	46
Питання для самоконтролю.....	50
Розділ 5. Українські землі у міждержавних відносинах (середина XIV ст. – середина XVII ст.)	51
5.1. Експансія Литви та участь українських земель у зовнішній політиці Великого князівства Литовського.....	51

5.2. Претензії на зверхність Московського князівства та вирішення ним зовнішньополітичних завдань	55
5.3. Експансія Польщі в українські землі та Люблінська унія 1569 року	57
Питання для самоконтролю	58
Розділ 6. Дипломатія Запорозької Січі й козаччини (середина XVI ст. – середина XVII ст.)	59
6.1. Становлення Запорозької Січі як суб'єкта міжнародних відносин	59
6.2. Козацтво та європейська коаліція проти Османської імперії	62
6.3. Початки інституалізації дипломатичної служби Запорозької Січі	63
6.4. Участь Війська Запорозького у Тридцятилітній війні європейських країн: самостійна дипломатична діяльність	67
Питання для самоконтролю	70
Розділ 7. Дипломатія Української козацької держави за гетьманування Б. Хмельницького	71
7.1. Дипломатія Богдана Хмельницького: від козацької автономії до створення Української козацької держави	71
7.2. Переяславська угода 1654 р. як дипломатичний акт	77
7.3. Наростання суперечностей в українсько-російських відносинах. Віленське перемир'я та його наслідки для України	80
Питання для самоконтролю	83
Розділ 8. Дипломатична служба Української козацької держави та основні принципи її функціонування	84
8.1. Організаційна структура та напрями діяльності дипломатичної служби Української козацької держави	84
8.2. Дипломатичний етикет служби зовнішніх зносин	86
8.3. Кадрове забезпечення дипломатичної служби, посольства, дипломатична документація	88
Питання для самоконтролю	89
Розділ 9. Дипломатія гетьманських урядів в обстоюванні зовнішнього суверенітету та досягненні возз'єднання українських земель	90
9.1. Міжнародна політика гетьмана І. Виговського (1657–1659 pp.)	90

9.2. Укладення Переяславського 1659 р. і Чуднівського (Слободищенського) 1660 р. договорів та їхні політичні наслідки.....	93
9.3. Дипломатичні зусилля гетьмана П. Дорошенка у боротьбі за возз'єднання козацької України (1665–1676 рр.).....	97
Питання для самоконтролю	101

Розділ 10. Перетворення України на об'єкт міжнародних відносин (остання чверть XVII – початок XVIII ст.)	102
10.1. Міжнародно-політичний розподіл українських земель за умовами «Трактату про вічний мир» 1686 р.	102
10.2. Політико-дипломатична діяльність гетьмана І. Самойловича щодо збереження цілісності Української держави	104
10.3. Заборона на міжнародні відносини та дипломатичні контакти гетьманському уряду І. Мазепи: генеза відмови від протекції Москви	107
10.4. Дипломатія гетьманського уряду П. Орлика	110
10.5. Дипломатична діяльність останніх гетьманських урядів у відстоюванні національної державності	113
Питання для самоконтролю	119

Розділ 11. Зовнішньополітичне становище українських земель в Російській та Австро-угорській імперіях (кінець XVIII–XX ст.).....	120
11.1. Інкорпорація українських земель до складу Російської імперії та остаточна ліквідація автономії України	120
11.2. Західноукраїнські землі у віддзеркаленні європейської дипломатії на межі XVIII–XIX ст.	123
11.3. Європейська дипломатія і Україна під час наполеонівських воєн.....	123
11.4. Криза Віденської системи та «весна народів»	127
Питання для самоконтролю	128

Розділ 12. Українська революція та пошук її зовнішньополітичних орієнтирів	129
12.1. Створення дипломатичної служби Української Народної Республіки. Представництво інтересів держави на міжнародній арені	129
12.2. Російсько-українські відносини доби Центральної Ради.....	132
12.3. Укладення Брестського миру та юридичне визнання української незалежності	134

12.4. Діяльність української дипломатії в період Гетьманату П. Скоропадського	141
Питання для самоконтролю	145
Розділ 13. Українська дипломатія на завершальному етапі національно-демократичної революції	146
13.1. Зовнішньополітичні орієнтири Української Народної Республіки в добу Директорії	146
13.2. Варшавський (1920 р.) і Ризький (1921 р.) мирні договори та їхні політико-дипломатичні наслідки	149
13.3. Створення Західноукраїнської Української Народної Республіки та її зовнішньополітичні пріоритети	153
13.4. Паризька мирна конференція 1919 р. Дипломатична діяльність делегацій УНР та ЗУНР у Парижі	155
Питання для самоконтролю	160
Розділ 14. Створення міжнародного відомства радянської України та особливості формування і реалізації її зовнішньополітичного курсу (20–40 роки ХХ ст.)	161
14.1. Дипломатична практика Української Соціалістичної Радянської Республіки: від активної зовнішньої політики до обмеження дипломатичної діяльності	161
14.2. Структура та функції Народного комісаріату закордонних справ України	166
14.3. «Українське питання» у світовій політиці та дипломатії напередодні Другої світової війни	170
14.4. Створення Міністерства закордонних справ УРСР та посилення засобів загальносоюзного політичного контролю за його діяльністю	174
14.5. Участь української делегації в Установчій конференції ООН в Сан-Франциско	177
Питання для самоконтролю	179
Розділ 15. Українська радянська соціалістична республіка у міжнародних відносинах періоду міжблокового протистояння (40–80-ті роки ХХ ст.)	180
15.1. Участь УРСР у вирішенні політичних проблем повоєнного устрою Європи на Паризькій мирній конференції 1946 р. та Дунайській конференції 1948 р.	180
15.2. Структура й основні напрямки діяльності МЗС УРСР у 50–80-ті роки	183

15.3. Дипломатична діяльність Радянської України в міжнародних організаціях.....	185
15.4. Активізація міжнародної діяльності УРСР у період горбачовської «перебудови».....	188
Питання для самоконтролю	191
Розділ 16. Становлення України як актора міжнародних відносин (кінець ХХ–ХХІ ст.)	192
16.1. Міжнародне визнання України.....	192
16.2. Україна як суб'єкт міжнародних відносин.....	194
16.3. Основні зовнішньополітичні концепції України	197
16.4. Двостороння та багатостороння дипломатія України	203
Питання для самоконтролю	212
Розділ 17. Дипломатична служба України у системі міжнародних відносин (кінець ХХ– початок ХХІ ст.).....	213
17.1. Державні органи України у сфері міжнародних відносин.....	213
17.2. Розбудова дипломатичної служби України у 90-ті роки ХХ ст. – на початку ХХІ ст.....	215
17.3. Міністерство закордонних справ України та його сучасна структура	220
Питання для самоконтролю	223
Розділ 18. Головні вектори зовнішньополітичного курсу України та дипломатична діяльність незалежної України на міжнародній арені (1991–2019 рр.)	224
18.1. Головні напрями зовнішньополітичної діяльності української дипломатії в період президентства Л. Кравчука (1991–1994 рр.).....	224
18.2. Паралельне провадження євразійського та євроатлантичного зовнішньополітичних векторів за президентства Л. Кучми (1994–2005 рр.).....	228
18.3. Пріоритетність європейської та євроатлантичної інтеграції України за доби президентства В. Ющенка (2005–2010 рр.).....	234
18.4. «Подвійна асиметрична інтеграція» держави за правління президента В. Януковича (2010–2014 рр.)	239
18.5. Дипломатична діяльність України в умовах «гібридної війни» з Російською Федерацією за президентства П. Порошенка (2014–2019 рр.)	242
Питання для самоконтролю	246
Список літератури	248